

БЕЛГИЛЕУ

Аты айтылган спортчубузну даражасын кёргендиле

Тюене КъМР-ни Президентине уюунда Россейни спортну устасы, Олимпиада оюнланы чемпиону Мария Ласицкене саугалау бла байламлы къуанч жыйылыу этгенди. Аны чеклеринде Мария Александровна «КъМР-ни аллында кыйыны ючюн» орден бла саугаланганды аны юйретген Россейни сыйлы тренери, КъМР-ны физкультурасынны бла спортну сыйлы ишчиси Геннадий Габрилян а Ыспас кыагытха тийишли болганды. Республиканы Правительствосуну буйругу бла белгиле жерлешибизге бла аны тренерине бир миллион сом эмда беш жюз минг сом берилгенди.

Тюешиге КъМР-ни Башчысы Казбек Коков, Правительствону Председатели Мусукланы Алий, Парламентни спикери Татьяна Егорова, РФ-ни Президентини СКФО-да толук арктикли келечисини аппаратыны баш федерал

юч кере дуняны чемпиону даражага жетген биринчи спортчу болганын, Олимпиада оюнлада да «алтын» кыталганын уллу ыспасха тийишли кёргенди.

«Биз барыбыз да билебиз, Токиода алтын майдал алыр ючюн, Марияга узак эм кыйын жолу этерге тошгенди. Россейни Женгил атлетика федерациясына санкцияла салынганлары, быйыл сезонну аллында санына жара тошгени да анга чырмау эталмагандыла. Аны бла байламлы кепле спортчудан уллу жетишимле сакламаганды эселе да, аны тренери, жууук-ахулары эм кырау-чулары анга ийнангаларын кыймагандыла. Мария уа энта да бир кере кесини кыатылыгы, итинулюго бла хорлам болдуралганды. Кеп болмай ол Швейцарияда Бриллиантовый лигада да биринчи жерге чыкканды. Анда жангы рекорд салгандан сора да, сезона эм иги

спортда жангы бийикликке жетерлерин тежегенди. Токиода Олимпиада оюнлагы кыатылган жерлешибизни Михаил Акименко да КъМР-ни Сыйлы грамотасы бла саугаларга буйрук этгенди да айтханды.

«Манга быллай уллу эс берилгени бек этемлендиреди. Аны бла байламлы Казбек унутмаймы, ала кюч береди, деп билдиргенди Мария Ласицкене.

Саугалаудан сора жыйылган Олимпиадачылары аллесында жангы чемпион аты бла эсертме кыангы салыуу кыатылгандыла. Мария, терде жюригоенича, кеси кылуу бла быллайда назы терекчик да орнатханды.

инспектору Тимур Маков, КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы Мухамед Кодзиков, Кырал Думаны, республиканы депутатлары, ведомстволаны, Жамаут палатаны, жаш тейоу организациялары, спорт бёлюмю келечилери, журналистле эмда башкала кыатылгандыла.

Казбек Валерьевич, тюешиуно ача, Мария женгил атлетиканы бу тюрлюсонден эсепле болдуруп, спортну бу тюрлюсонде айырмалы болганын кёргозгенди, дегенди Казбек Коков.

Быллай бийик жетишимле тренери, сынамылы командаланы кыйыны бла да болгаларын да белгиле, Геннадий Габрилянга ыразылыгын билдиргенди. Кесини эм республиканы атында Мария Ласицкене бла Геннадий Габриляны жетишимлери бла алгышлап, саулуку эм

Валерьевичге, КъМР-ни Спорт министрствосуну эм башчалагы да жюрек ыразылыгымы билдиргенге сюеме. Биринчи атламырымдан башлап эс бурганлай турасыз, сау болугуз. Бюгон быллай даражалы сауганы алганмы манга бек къуанчды. Тренерим болмай, быллай бийикке жеталлык тейоу эдим. Кыйсы эришиуледе болсам да, Ата журтум, мени ючюн кыйгыргыланганы

- Машаны аты белгиле спортчула бла бирге бу аллеяда жазылганы мени бек къуандырады, дегенди Геннадий Габрилян. Казбек Коков а быллайда Олимпиаданы бирси чемпионларына да жер эркин болганын чертгенди.

Ызы бла жыйылганла жаш тейоу бла тюеширге Спорт министрствонун майданында къуралган сахнага келгендиле. Казбек Коков Мария Ласицкене

Геннадий Габрилянга уа жангы Toyota Camry машина саугалаганды.

Концерттен сора Казбек Коков бла Мария Ласицкене спорткомплексини адаптив шолунда жараула этген сабиле бла тюешендиле. Аны чеклеринде спортчу алааны сорууларына жууулаганды эм эсерттуле да этгенди.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман хазырлаганды.

Жыйылыу

Экономикада кёрюмдюлени юсюнден селешингенди

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков республиканы Правительствосу бла жыйылыу бардырганды.

Жыйылыуу КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мусукланы Алий, аны биринчи орунбасарлары Мувед Кунижев бла Сергей Говоров, КъМР-ни

бла министри Шауаланы Ильяс, КъМР-ни курортла эм туризм жаны бла министри Мурат Шогенцуков кыатылгандыла.

Къабарты-Малкърны Башчысы жыйылыуу чакырылганлагы 2021 жылда республиканы социал-экономика айнытууно

бла байламлы къурулушта, автомобиль транспорт-да жюкле ташууда ёсюм барды.

Мусукланы Алий айтханда, кере, промышленность производствону бир-бир бёлюмлеринде кёрюмдюле бир кесек аз болганлыкыга, толусунай алып

ВИДЕОКОНФЕРЕНЦИЯ

Тахта кегетлени кёбейтир муратда

энергетика эм сатуу алыу министри Шамиль Ахубеков, КъМР-ни къурулуш эм жашау-коммунал молк министри Алим Бербеков, КъМР-ни транспорт эм молк министри Аслан Дышеков, КъМР-ни экономиканы айнытуу министри Борис Рахаев, КъМР-ни жер эм ырыксы байламлыклары жюригоу жаны

прогноз кёрюмдюлерине жетерге кереклисини юсюнден борчланы салганды.

Башда сагынылган соруулары юсюнден аналитика билдирюлени Мувед Кунижев бла Сергей Говоров этгендиле. Алагы кере, сатуу-алыууда, эл молкде, жашау журтла ишлеуе, инфраструктура

айтханда, салынган борча толукдула. Республиканы Башчысы бюгонлюкде экономикада болган болумну тынгылы тинтип, анга кере ишни тирилтирге эм керекли мадарланы да этерге буюрганды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

САУГАЛАУ

Михаил Акименкога кырал сауга берилгенди

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков спортда бийик кёрюмдюле болдурган ючюн Олимпиада оюнлагы кыатылган Михаил Акименкоу Къабарты-Малкър Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугалауно юсюнден указга къол салганды. КъМР-ни Правительствосуну Председателини распоряженисына кере, спортчуга эм аны юйретуочюне ача сауга берирге оную этилген эди.

Михаил Акименко Россейни спортну устасы, Къабарты-Малкър Республиканы жыйымдык командаларыны спортчусу, 2019 жылда бардырылган дуняны чемпионатында экинчи жери алганды. 2019 жылда Михаил Акименко Россейни чемпиону болганды, биринчи сынауунда окъна 2,31 метр бийикликни алып. Ол замандагы жетишим, 23-жыллык спортчуну энчи рекорду болганды. Спорт шолга жа женгил

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

СЕБЕПЛИК

Ипотекага сурам ёседи

Быйыл биринчи августха чыгарылган эсеплеге кере, Къабарты-Малкърда ипотека бла байламлы бохча 17,1 процентге ёсюп, 24,6 миллиард сомга байкыланганды.

Жыл башланганла 2,9 минг адамга жашау журт алырга ёнкюч берилгенди. Ол былтыр бу заман бла тенгештиргенде, 61,3 процентге кепдо. Ипотеканы аслам хайырланыуу бла бизни республика Россейде алтынчы жери алады.

Озган жети айга 6,7 миллиард сом чаклы ипотека ёнкюч берилгенди. Ол былтырдан эсе 73,2 процентге кепдо. Аны хайырланганлары саны 62 процентге жетип, кыралда орта эсепден иги да озганды.

Эсге сала айтсак, бюгонлюкде регионда ипотека ёнкюч 6,91 процент ставка бла бериледи. Субъектлени кёбюсюнде уа ол 7,29 процентге жетеди.

Бизни корр.

Профессионала

«Жашауда, ишимде да эм биринчи адамлыкны багъалайма»

Бюгонлюкде Нальчикни курорт тийресинде орналанган юч жулдузу «Маяк» санаторий тире айны барган биригууден бириди. Анига 2004 жылдан бери Саулык саклау бёлюмю бийик категориялы врачы эм КъМР-ни сыйлы врачы Майялы Галина Магомедовна башчылык этеди.

2 бет

Айырыула - 2021

17, 18, 19 сентября 2021

ВЫБОРЫ

депутатов Государственной Думы РФ и Московской областной Думы

3 бет

Хунерлилик

Оракъланы Алимни кызы Мариям Прохладна района Учебный посёлкада ёсенди. Сурат ишлеуу бла сабийлигинден кюрешеди. Школну бошагандан сора дизайн лицейге да аны ючюн киргенди.

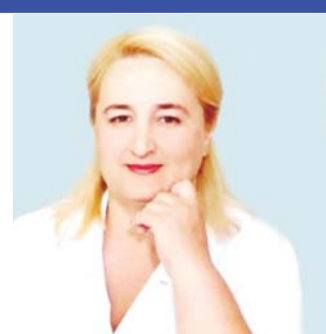
«Къолунг бла этгенге жюрек жылыуунгу къошсанг, ол башхача къууандырады»

4 бет

Ыспас

Бу жол Холаланы Магомет бла телефон бла селешенимден сора жолга атланганма.

Ариу сёз, кыйгырыуу да дармандыла

4 бет

ФОРУМ

Миллет эмда дин байламлыкыла — айныуу жолу

Тонене Бахсанда КъМР-ни Граждан обществовуну институтлары бла байламлыкыла жюрютюу эмда миллетли ишлери жаны бла министерствосу кырап «Къабарты-Малкъар бизни барыбызны да юйюбюздю» деген районла аралы форум болганды. Анга Бахсан, Элбрус, Прохладна районланы администрацияларыны, жамауат советлерини, жаш тѳлю органиацияларыны, дин, билим беруу, маданият, спорт бѳлюмлерини келечилери, муниципал депутатла, жаш активистле, специалистле, саулай алып айтханда, эки жюзден аслам адам къатышханды. Модераторла КъМР-ни Парламентини, ведомстволаны, жамауат организацияларыны, управленииланы келечилери эм башхала болгандыла.

Конференцияны ишини маганасы бююнлюкде Къабарты-Малкъарда эм Кавказда да политика бла байламлы жамауатны жарыстыхан соруулары сюзерге, проблемалага, соруулага да жууап излерге эди. Ол тѳрт секциядан кыралганды: «Миллет дипломатия», «Депутат корпусуну гражданланы арасында мамырлыкны

бла ангылаулыкны саклауда себеплиги», «Муниципал даражада кырал эм миллет политиканы бардырыуда право бла байламлы аспекте эм терроризм ниетлеге къажуу туруу» эм «Кѳп тюрлюлюкню бирлиги». Аланы чеклеринде тюбешиуле, «тѳгерек столла» эм культура бла байламлы жыйылыула да ѳтгендиле.

КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков форумда ишлеген секцияларыны барында да болганды. Ол аланы хар биринде да республикада жашаган миллетлени эм дин келечилени арасында байламлыкыга аслам эс бурулуга кереклисин белгилегенди. Динни юсюнден айта, Россейни эм республиканы Конституцияларында хар инсан юйген динин тутурга эркин этилгенни эсге салганды. Бююнлюкде Россей тире айнаы барады, болсада ол шартны бир-бир тыш кыраллада артык жаратмайдыла. Аны ючюн миллетлени бир бирге ѳч этерге кюрешедиле, ол санда Шимал Кавказда да.

Аны ючюн власть органла, дин биригиуле да жаш тѳлюге республикада жашаганланы арасында ангылаулык, бирлик бо-

МЕХРАЙОННЫЙ ФОРУМ Ю - БАЛКАРИЯ - НАШ ОБЩИЙ ДОМ

лурга керектин дайым ангылатурга тийишлидиле. Тамблагы кюнде мамырлыкыда бла шуѳлукыда жашарча таматарлыбыз кыойган ариу адетлени сакъларга борчлубуз, - дегенди жыйылыуу ача Казбек Валерьевич.

Ызы бла ол «Депутат корпусуну гражданланы арасында мамырлык бла ангылаулыкны саклауда себеплиги» деген бѳлюмде КъМР-ни Парламентини кыйын, маганалай борчуна улуу багъа бичип, аны ишине кѳре республика да айныргын эсге салганды. Регионда жашаган миллетлени арасында мындан арысында да шуѳлук кючлене барыча, депутатлага, жер-жерли власть органлага эмда башхалага да бу жаны бла тире иш бардырырга, кырал, миллет политиканы да тюз ангылатурга

чакырганды. Жамауат бирлешсе, бююнню кыйсы бир жарсыну да тап жанына бурурга кюч табылгынын да чертгенди. «Муниципал даражада кырал эм миллет политиканы бардырыуда право бла байламлы аспекте эм терроризм ниетлеге къажуу туруу» деген май-данда уа Казбек Кокков экстремистлени эмда башха амаллыкчыларыны кюлуна тюшюп жаш тѳлю терс жолга таймазча специалистлени тире иш бардырырга чакырганды.

«Кѳп тюрлюлюкню бирлиги» деген майданда уа Казбек Кокков бирси модераторла бла бирге жаш адамланы сорууларына жууапла бергенди. Аланы асламысы социал-экономика бѳлѳм бла байламлы болгандыла. Ушакъны чеклеринде жаш адамла билимлерин, сынамыларын

ѳсдюрюрча, проектлерин бардырырга къаллай программала ишлегенлерини, урунурга, иги иш хакъ алырча онглары, ЕГѳ-ни, инфляцияны, республиканы кесини спутник каналы нек болмагыныны соруулары кѳтюрюлгендиле.

Ахырында Казбек Кокков быллай тюбешиуле тире, фахмулу жаш адамла бла игирек шагърейленирге онг бергенлерин айтханды. Алагъа бююнню жарысуулары билдиргенлери ючюн да ырызлыгын билдиргенди. Хунерли жаш тѳлюге кеслерин ачыкъларга, проектлерин жашауда бардырырга болушурга кереклисин РФ-ни Президенти тохтамай айтханын, ол республиканы таматарларыны борчу болганын да энчи белгилегенди.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

ДОКУМЕНТЛЕ

Къабарты-Малкъар Республиканы тийресинде кыралган (ишлерин бардыргъан) бир-бир къазакъ обществоланы уставларыны келишдириуно эм къабыл кѳрююно кырауно юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы

УКАЗЫ

Россей Федерацияны Президентини «Репрессия сынаган халкъланы реабилитациясыны юсюнден» къазакъла бла байламлы Россей Федерацияны Законуну бардыруу амалланы юсюнден» 1992 жылда 15 июньда чыгарылган 632-чи номерли Указына эм «Къазакъ обществоланы уставларыны келишдириуно эм къабыл кѳрююно типовой положениясыны къабыл кѳрююно юсюнден» Миллетле жаны бла федерал агентствону 2020 жылда 6 апрельде чыгарылган 45-чи номерли буйругу бла къабыл кѳрүлген Къазакъ обществоланы уставларыны келишдириуно эм къабыл кѳрююно юсюнден типовой положенияга тийишлиликде **БЕГИМ ЭТЕМЕ:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы тийресинде кыралган (ишлерин бар-

дыргъан) бир-бир къазакъ обществоланы уставларыны келишдириуно эм къабыл кѳрююно юсюнден положенияны къабыл кѳрюге.

2. Муниципал кыралыулары таматарларына Россей Федерацияны Президентини «Репрессия сынаган халкъланы реабилитациясыны юсюнден» къазакъла бла байламлы Россей Федерацияны Законуну бардыруу амалланы юсюнден» 1992 жылда 15 июньда чыгарылган 632-чи номерли Указыны 3-6-эм 36-3 пунктларыны положенияларын жашауда бардырыр ючюн правуло актаны къабыл кѳрюрча эсгертирге.

3. Бу Указ официал халда басмаланган кюнден башлап кючѳне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2021 жыл 9 сентябрь, №101-УГ

К. КОКОВ

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

ѳзек темаладан бири — 115-чи атлы-аскер дивизияны эсгеруу кюнюн тохташдырыу

Къабарты-Малкъар Республиканы Жамауат палатасыны Совети жыйылганды. Кенгешде юч соруу сюзюлгенди: 13 ноябрьде 115-чи атлы-аскер дивизияны эсгеруу кюнюн тохташдырыу, диабетни биринчи тюрлюсю бла арургъан сабийлени Къабарты-Малкъар Республиканы билим беруу организацияла эмда инклюзив болумлада туруулары эм 2021 жылда 17, 18, 19 сентябрьде Кырал Думага бла Къабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли самоуправление органларына депутатланы айырууга жамауат кырауучуланы хазырлыклары.

«Ата журт урушда этилген жигитликлени унутурга жарарык тѳйлѳдѳ, эсгеруу бла байламлы ишлени тохташдырма керекиди», - дегенди жыйылыуу аллында Жамауат палатаны председатели Хазратали Бердов.

Аны ызындан палатаны маданият эм СМИ жаны бла комиссиясыны келечиси, «Внешкольник» журналыны чыгаруучу редактору Юлия Ордокова «Знамя в строю» деген проектни къалай кыралганыны юсюнден билдиргенди. «Танлагъа къаршы къазуат этип, 115-чи атлы-аскер дивизияны жигитлени сермешгенлерини юсюнден билгенде, бек сейир этгенме. Проектни кыралыуна болушлукъ этгени ючюн Жамауат палатаны таматарларына ырызлыгымы билдирге турамын», - дегенди ол.

Юлия Ордокова дивизияны къалай кыралганыны юсюнден къысха айтханды.

«Байрам кийимлени алагъа жалаанда бир керек кире тогшгенди. Ол 1942 жылда болганды, Нальчикте ара орам бла парадха чыгып фронтха Ростов жанына баргъан кезиде.

кыраууга муратлы болгъанларын да билдиргенди.

КъМР-ни Миллет музейини башчысы Феликс Накв дивизияны эсгеруу кюнюн тохташдырыу башламчылыкны музей дурс кѳргенин билдиргенди.

«Тарых жаны бла къарасанг, жалгъан шартланы болдумлазача жаш тѳлюно патриот ниетледе юйретирча ол кюнюн маганасы улууду. Аланы байрагы табылып, бизни заманыбызга дери жетгенин бек ахшы белгиге санарга боллукъду», - дегенди Накв.

ѳсенде Жамауат палатаны Совети КъМР-ни Парламентини 13 ноябрьни 115-чи Къабарты-Малкъар атлы-аскер дивизияны эсгеруу кюноча тохташдырырга эсгерти утгенди.

Кенгешини экинчи сорууу — диабетни биринчи тюрлюсю бла арургъан сабийлени Къабарты-Малкъар Республиканы билим беруу организацияларында инклюзив болумлада турууларыны юсюнден «Къабарты-Малкъарны «Диа-Лайф» Диабет Ассоциациясы» организацианы таматары Ольга Ямгахова айтханды.

Ол диабет бла арургъан сабийлеге школада эм башха секциялада тийишлишчи эс бурулмагъанын белгилегенди. Аллаи сабийлеге уколланы кюнге эки керек этерге керек болганын ючюн школада аланы жумушларына къаргъан кабинет, бал тузну ѳнчелеуно аппаратла эм шприце болмагъанын чертгенди.

Аны ызындан сѳлешген Къабарты-Малкъар Республиканы жарыкъландыруу, илму эм жаш тѳлюно ишлери жаны бла министрни орунбасары Екатерина Мисостова республикабызны школларында аллай сабийле юч жозге жууукъ болгъанларын билдиргенди.

«Ол жумушну тозетирге кырауубуздан келгенча кюрешибиз. Школлада медицина кабинетле жетшидиле, алай алада кереклисина иш бардырмагъан болумла тюбеселе, биз алагъа жалаанда эсгерти этерге эркинбиз», - дегенди ол.

КъМР-ни Жамауат палатасыны Социал политика бла саулыкъ сакълу комиссияны члени Доти Бажев Кырал Думага бла Къабарты-Малкъар Республиканы жер-жерли самоуправление органларына депутатланы айырууга жамауат кырауучуланы хазырлыкларыны юсюнден билдиргенди.

Жыйылыуу ахырында Къабарты-Малкъарны Жамауат палатасыны 2021 жылда октябрьде планлары сюзюлгендиле.

ДОДУЛАНЫ Мадина.

ПРОФЕССИОНАЛЛА

«Жашауда, ишимде да эм биринчи адамлыкны багъалайма»

Бююнлюкде Нальчикни курорт тийресинде орналган юч жулдзулу «Маяк» санаторий тире айныы баргъан биригиулден бириди. Анга 2004 жылдан бери Саулукъ сакълуу бѳлюмюни бийик категориялы врачы эм КъМР-ни сыйлы врачы Мамайланы Галина Магомедовна башчылыкъ этеди. Биз аны бла учрежденианы ишини юсюнден толуракъ билерча, ушакъ этгенбиз.

Галина Магомедовна, кесигизни юсюнѳзден айтсагъыз эди?

- Мен Быллымда туугъанма. Атам Толгъурланы Магомед элни колхозуну управляющийи болуп турганды, ол милокно айныууна улуу кыйын салганды. Анам ѳзденланы Зарият юйно тутханды, бизни ѳсдюргенди.

Школдан сора Къабарты-Малкъар кырал университетде медицина бѳлюмюно бошагъанма. Нальчикни 1-чи номерли клиника больницасында кардиолог болуп жети жыл урунганма, ол санда ренимациясында да. Мында ахшы сынам алгъаным артада ишимде да кѳп керек болушханды.

- Санаторийге башчылыкъ этип къалай башлагъансыз эмда биринчи заманда кыйынны эди?

- Сабийле туугъанларындан сора, амалым алай болуп, Калмыков атлы санаторийге ишлерге келген эдим. Мында терапевт, аллерголог эм бѳлюмю таматары болуп онки жылы ишлегенме. 2004 жылда уа «Санаторий «Маяк» учрежденига таматрга айырылганма. Ол «Эльбрус» санаторийни корпусларындан бири болганды, реорганизациядан сора уа ол жети жылы ишлемей тозуруга жетгенди. Ары дери уа мында бир кезиде чечен урушдан къачарга тюшгенде да жашап тургандыла. Мен бери келген

да кесим сатып алып айланганма. Биринчи заманда аслам затны ѳнкючге, рассочкага алырга да тюшгенди.

Хар не хазыр болгъанындан сора, медицинада иш бардырырга документлени хазырлап, Москвага барып, лицензия алама. Ызы бла 140 адам солурча биринчи тендерни да къытама. Алай бла 2005 жылда 5 январьда учреждени ишлен тебирейди. Андан бери биз бир да тохтамай толу кючюбюз

дан эм тыш кыралладандыла?

- Къонакъланы 80 проценти Москваны келечилеридиле, андан сора Челябинск, Астрахань, Новгород, Липецк, Къазан эм башха улуу шахарлада да кѳп бардыла. Пандемия башлангынчы Германиядан, Юг Кореядан да келе тургандыла. Солуучуларыбызны арасында бизге тѳрт, беш къайтханла да бардыла. Бусагъатда кыйсы тюрлю клиентни да ырыз этерча онгубуз барды. Ол санда

жылда республиканы таматарларыны башламчылыкы бла къыстау ремонт бардырыла тура эди. Бир къауум замандан КъМР-ни Правительстволу комиссиясы тамаланган жумушланы къабыл этгени бла ичинде ишлерге да эркинлик бериледи.

Болсада мында кыруу къабыргъаладан сора зат жокъ эди. Ол себепден кесими кючѳм бол, башхала да болушуп, газ ѳтдюрем, гара суу келирча быргъы тартдырама. Жети-сегиз айга автоном халда ишлерча котельня сюелитилгенди, сууну эм балчыкыны амалы бла багъарча онгла кыралладыла, бассейн ишленеди, ашхана жарашдырылады. Алай бла терезе жабууладан башлап, мебельни, энчи медицина оборудованианы эм башха аберилени

бла къармашабыз. 2015 жылда жалаанда къоранчла келтирген «Нарзан» санаторийни да кесибизге къошханды. Анга да кесибизге болуш бла ремонт этгенбиз.

- Санаторий «Маяк» архитектура жаны бла адам сейир этерча ариуду. Аны тарыхы да байды, юйно XIX ѳмюрлени ахырында Долинский ишлегенин кѳпле билмейдиле, Улуу Ата журт урушун кезиунде уа госпиталь болуп турганды. Арбазында биз олтургъан бир къатлы офис а Фѳдор Шляпинни дачасы болуп турганды. Ол агъачдан ишленген, жылла бла тозуругагъан юйчюк эди. Аны ючюн, специалистлени табып, ол комплексге келиширча жангыдан тынгылы ишлетирге тюшгенди.

- Сизге салагъа келгенде кѳпмюдуле, ол къайсы региона-

«люкс», «полуплюкс», «стандарт» эм «эконом» номерле ишлейдиле.

- Сизде саулыкъга багъыууга, тийишли аш-суу бла жалчытууга да аслам бурулады, болсада конкуренция жаны бла болум къалайды?

- Конкуренцияны юсюнден айтханда, регионда санаториялары бир бирден артык улуу башхалыклары жокъду. Бизде адамны саулуугун кючлерча эм тынгылы солурча неда барды. Штатыбызда болмагъан специалист жокъду, аланы бир къаууму тышыннан кели да ишлейдиле. Тюрлю-тюрлю тинтиуле бардырырча аппаратла эм оборудование да хайырланадыла. Быйыл коронавирусдан аурганлага реабилитация бардырырча туздан энчи камера ишлегенбиз. Солугъанла хакъсыз

гара суу ичерча мадар да этилгенди.

Аш-сууну юсюнден айтханда да, хар саусуну кесини диетасы болады. Алагъа бир тюрлю продукт жарашмазга боллукъду, неда кюнге ючюно орунуна атлы керек ашарга тюшеди. Ол затланы кыйсы санаторияда да билерге борчлудула.

- Сизде ишлегенлени юслеринден да айтсагъыз эди?

- Кадрланы юсюнден айтханда, бююнлюкде учрежденида 91 адам къармашады. Аланы санында мени бла Калмыков атлы санаторияда ишлегенде да иги кесек бардыла. Ол санда 17 вард, 18 повар, котельняны операторлары, арбаз сыйлаучула, водительле, складда ишлегенле, дежурныйле, горничныйле эм башхала. Аланы иш хакълары республикада жюрюген орта эсенден улуракъды.

- Келир заманда къаллай муратларыгыз бардыла?

- Бусагъатда солурга келгенлени арасында бийик категориялы болумну излегенле аслам бардыла. Бир-бирледе кесибизде аллай жерле жетмегенлери ючюн клиентлерибизни башхалага ашырып турганды. Ол себепден мекамны ючюнѳчѳ этажында аллай 60-70 жатар жерлери бла отоула кырау муратыбыз барды. Тийишли проектни хазырлай турабыз. Аны бардырырга льгота халда ѳнкюч алырга умутубуз да барды.

- Жетишмилеги тасхасы неведи эмда асламысында не затха эс бурасыз?

- Бююнню излемледен артка къалмазча билимими ѳсдюрюрге кюрешгенлей турама. Ишимде Интернетни, социал сетлени да хайырланама. Россейде эм тыш кыраллада бардырылган халкъла аралы форумлага, симпозиумлага эм кѳрмючлеге, онг болуп, бармай къалмайма. Кѳп керек докладчик да болганма. Жарсыуга, арт заманда да коронавирусну хатасындан алагъа тюзюней халда къатышырга тюшеди. Не заманда да иги болурга, жангы муратла салурга, алагъа жетиширге итинирге къоркъмазга керек сунама.

Кесими ишимден сора да, КъМР-ни Курортла эм туризм министерствосуну бла Монополияга къажуу федерал службаны жамауат консультатив советине, Сатыу алуу палатаны активини саына киреме эм «Деловая Россия» организацианы да келечисине.

Алгъын адамны профессионал жанына бегирек эс бурганма. Энди уа жашауда, ише да инсанлы адамлыгынын бек багъалайма.

- Юйорюнюно юсюнден айтсагъыз эди?

- Эки кыыз ѳсдюргенме. Тамара врач усталык алгъанда, бусагъатда юйорюу бла Канадада жашайды. Жаннета экономистди, предпринимательлик бла кюрешеди.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

АЙЫРУУЛА

Къол кѳтюрюуге тюзюнлей къарарга онгла

Россейни Ара айыруу комиссиясында видеоконференция амал бла субъектледе комиссияны келечилери бла кенгеш болганды. Анда Кырал Думаны депутатларын айыруу кампанияны кезиунде устакланы видеокмерала бла жалчытууу соруулары сюзюлгендиле.

Къабарты-Малкъарны юсюнден айтханда, 355 устакдан видеокмерала 280-де бардыла. КъМР-ни Жамуат палатасында жамауат кырауучуланы орасында экран орнатылып, устаклада болумну тюзюнлей кѳрюрге онг барды. Андан сора да, КъМР-ни Айыруу комиссиясында билдиргенлери, сайлаулага къатышхан биттеу партияла, бир мандатлы кандидатла да видеокмералага къарача мадарла кыралгандыла.

Бу кюнде уа айыруу комиссияланы келечилерини окутуу бошалганды. «РФ-ни Кырал

Думасыны депутатларын айырууга хазырланууда айыруу комиссияланы ишлерин кырауу» курси онда башланганын белгилерчады. КъМР-ни Айыруу комиссиясыны эмда жер-жерли устакланы келечилери барысы да окутуудан ѳткенде эмда ахыргы тестлени да бергендиле. Ол санда 20 адам эм бийик баллы (400) алгандыла. Жер-жерли комиссияланы 50 кыулукъуусу уа аладан азчык артка къалгандыла -350-390 балл алып.

- Сынаула КъМР-ни жер-жерли комиссияларыны келечилери къол кѳтюрюуге хазыр болганын ачыкъландыла. Анга уа РФ-ни ЦИК-ни Айыруу технологияла юйретуу арасы берген сертификатла да шагъатлыкъ этдиле,-деп билдиргенди бизге КъМР-ни Айыруу комиссиясында.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

КПРФ ЮЧЮН

«Халкь властьха он атламны» баш борчлары:

ЖКХ ючюн хакь юйорню файдасыны 10 процентин тутарча өлчемге жетдирикбиз. Адамла усталыкларына кере ишлириклерине, ишчи күн сегизсагатык болуруна, отпуск да толусунлай берилирине ышандырабыз. Пенсия реформаны тохтатырыкбыз. Пенсиягга чыгынуу халкыгга тап келген эмда тюзлюк амалын кыйтарлыкбыз. Барысын да жашау журтла бла жалчытырыкбыз. Көп фатарлы юйлеге тынгылы ремонт этиу кыйралны боюнуна салынырыкбыз. Тиширулагга бла сабийлеге аладан сыйырылган гарантияны бла льготаланы кыйтарлыкбыз.

Налогланы тюзлюкю система-сын кыуарыкбыз. Кылайсызла аламы телемезча, байла уа кёбюрек телерча этерикбиз. Олигархла кьолгга этген табийгат байлыклары бла стратегиялы бёлюмлени халкыны иелигине кыйтарлыкбыз. Бийик хайырлы технологияланы мурдорунда жангы индустриализацияны бардырыкбыз, Россейни битеу дуняда баш магьаналы кыралча даражасын кыйтарлыкбыз. «Халкь – властыны жураучусу» деген жорукуну жашауда бардырыкбыз. Айырыула тюзлюк бла, демократиялы халда бардырыкларына ышандырабыз. Власть жангыртылырын жалчы-

тырыкбыз. Адеп-кылыкыгга эмда патриот ниетге юйретиуно, орус дунияны кыруулауу эмда көпмиллетли маданиятыбызны жетишилмерин саклауу борчун кыйралны боюнуна саллыкбыз. Зорлукну, кюйсузлюкно, масхапсызлыкны ниетлерин жайыуу жолун кесерикбиз. Россейни жарлы бола, халкыны уа азия барыуун тохтатырыкбыз. Адамларыбыз келир кюнге таукел кыарарча этерикбиз. Ма ол муратларыбызга жетер ючюн биз «Халкь властьха он атлам» деген программабызны жашауда бардырыгга таукелбиз.

Паштов Борис Султанович Россей Федерацияны Федерал Жыйынууу Кырал Думасыны сегизинчи чакырылууна депутатка кандидатка Кыбарты-Малкыар Республиканы 14-чо номерли бир мандатлы айыруу округундан «РОССЕЙ ФЕДЕРАЦИЯНЫ КОММУНИСТ ПАРТИЯСЫ» политика партиядан көргозтолгенди. Он 2012 жылдан бери – КПРФ-ни Кыбарты-Малкыар республикалы бёлюмоню биринчи секретарыды. – 1957 жылда 8 апрельде КыМР-ни Бахсан районуу

Тёбен Куркужин элинде туугьанды. – Бийик билими барды. КыМКУ-ну инженер-механик бёлюмон (1979 ж.); Москваы кырал индустриялы университетни юридикалык бёлюмон (2002 ж.) бошагьанды; Шимал Осетияны кырал университетини аспирантыды. – Октябрь райкомуну, Нальчик шахар комитетин, ВЛКСМ-ни Кыбарты-Малкыар обкомуну инструктору болуп ишленди (1979-1987жж.). – «Жаш тёлёно юйю» организацияны башчысы болгьанды. – 1995-1997 жыллада Жер-жерли самоуправленианы Нальчик шахар советини депутатыды. – 1997-2003, 2003-2007 жыллада КыМР-ни Парламентини эки чакырылуууна да депутатыды. – 2007 жылда кырал куллыкыгга – КыМР-ни Жаш тёлёно ишлери эмда жамауат организацияла жаны бла кырал комитетини председателине салынгьанды. – 2014 жылдан башлап КыМР-ни Парламентини депутатыды. ВЛКСМ-ни Кыбарты-Малкыар обкомуну бла ВЛКСМ-ни АК-сыны грамоталары бла, ВЛКСМ-ни АК-сыны «Комсомолну ишине тире кыатышканы ючюн» белгиси, «Парламент Росси» деген энци белги, КыМР-ни Парламентини Сыйлы грамотасы бла сауылангьанды.

«КЮЧЛЮ РЕГИОНЛА – КЮЧЛЮ РОССЕЙ!»

«РОДИНА» битеуроссей политика партианы айырыула аллы программасы:

МУРАТЛАРЫБЫЗ
Халкыбызны төрели хазналарын кыруулауду, регионланы тенг айнууларын жалчытыгга себеплик этиуду. Кючлю регионла – кючлю Россей! Бюджетни файдалары битеу регионлагга да тюзлюк бла юлешинирлери ючюн кюрешиу.

Биз кыйын саусулагга халкыдан ахча жыйынуу терсге санайбыз. Ол зат бизни Россейбизча, бай кыралгга арталлыда келишмейди. Саусулагга багьаргга ахчаны кырал бёлюрге борчулу.

БАГЬАЛА
Коммунал жумушла, транспорт ючюн хакь, кырал миллирдла бла ол затлагга ахча бөлгенине да кырамай, дайым ёсюп барыдыла. Багьаланы сылтаусу ёсюулерине, аламы бир тили болуп кёторюуге уголовный аманлыкыгга ахча кыралыгга керекди, аллайланы закон бла жуапга тартыуу тюзге санайбыз.

ле, террористле жашаргга эркин туююлдоле.

МЕДИЦИНА
Медицина аны жумушларын хар адам да хайырлангыча болурга керекди. Дарманланы бла оборудованианы сатып алыгга кыралны жанындан кыаты контроль этилмей жарарык туююлдо. Кырал больницадала медицина жумушлары хакь бла тамамларгга кюрешгенлени жуапга тартыгга тийишлиди.

ТЮЗЛЮК
Россей Федерацияны хар инсаньны да тенг эркинликлери, борчлары да болурга керекдиле.

КОРРУПЦИЯ
Коррупция этгенни Ата журтун сатханга санаргга, көп заман оза да, жазгга тартыгга керекди. Аллайланы илишангга салыуу жанылыбыз. Башка кюйсуз аманлыкыгга ючюн да ёлтюрююно дурус кёребиз. Мурдарла, сабийлеге зорлук этген

КЫРАЛ БАШЧЫЛА
Кючлю Россейде кючлю власть болурга керекди. Кыралгга аны эмда анда жашагьанланы миллет сейирлерин кырууларкы адамла башчылык этсинле. Россейде казаны тонап, тыш кыралгга кыаргга умут этгенлеге, сабийлери, юй бичелери кыралдан урланган ахчагга тыш кыралгга миллирдланы жоюп жашагьанлагга властыда жер болмазгга керекди. **Россей сайламаланыкы туююлдо, битеу россеилиени да РОДИНАСЫДЫ!**

«РФ-ни Федерал Жыйынууу Кырал Думасына депутатла айырууно юсюнден» 2014 жылда 22 февральда чыгарылган 20-ФЗ номерли Федерал закону 66-чы статьясыны 1-чи кесегине тийишлиликде хакьсыз басмаланады.

Юбилей

Ыразылык тегюлген ай макьямлы поэзия

ТАНЫШУУ
Аны биринчи китабы «Ай макьямы» деген аты бла 1980 жылда чыкгьанды. Ол назмуладан бла «Аминат» поэмдан кыралгьанды. Ары кирген сабийге, анагга, ынагга, кыралгга, дунягга аталган назмулары кыайсын алсанг да, аладан ыразылык тегюледи. Жашауда бола келгенича, гитчеге ариу айтылады, уллудан акьыл суралады. Сафариятны лирика жигитлери кёбюсуздула: кыаймазлык Кызайны аллына кырагьан, боцагга да сынсыгьан кыара парий, «Ай макьямын» согьа тургьан Бетховен, жангызлык жюрегин кюз кырдкылай кюйдюрген тиширыу... Бийикле бла байламлыды жашау. Айны, жулдуну суратлары кёпдоле Сафариятны поэзиясында. Ала да адамны биргесине барадыла жашау жолда.

Поэт жашау нёгерини Бабаланы Ибрахимге атаган «Болалмайма сенсиз» деген назму бюгон көплени сойген жырларыды. Композитор Асанланы Кулина, макьям салып, аны ёлюмсуз этгенди. Жангызлыкны бети сынаумуду, кьадармыды? *Учуп-учуп, жулдуну жеталмайма, Жангыз кьалдым бу дуняда, тенгсиз. Не десенг да – сенсиз мен туралмайма, Не десенг да – болалмайма сенсиз...*

Алай ол: «Игиге юйретирме аны», – деп, кеси сойгенини, манга сормай, алды. Ичинден жарсыды, босоремей кыюйсам, – Кий, – деди, – болгьанны. Ма алайды, тойса!... Поэт аллындан окууна Аминат этген суратла бир кюнде онгарла деп кыоркьады. Ала уа... онгарлыкыдыла, кьадар кызгьа

– Ким ёлдо? Ёмюрлюк сууна кемлюдо? – Жырчыбызды, – дедик, – Ашырабыз халкыны поэтин. – Да болсун жаннетти! – Бек кыйынды жерде поэте... Кыалам кыарындашыны бушуууна былай эриген тишируу жюрегича, бардады акь кеме дуния жолларында, Кыайсынгга сыймекликин желлек этип...

АКЬ ГЫРАНЧАНГ КЕЛЕДИ ЭСИМЕ
Дуния башында поэтлени бирлешдирген, бирге ушаткан – аналаны юсеринден тизгинледиле. Школну бошагьанлай, ана жылыуундан айырылып узак кеткен кызыны бала тансыктыгы, сыймеклиги да кёбюсуздула: *Унутхана, анам, не сейир, Арбазда алма терек чагьады, Чачынгамы, чачынга сени Жыл сайын, ол жыл сайын агады? «Ынанам» деген кыууу макьям кыска поэмагга ушагьан бирликдедиле. Жашауу көлген тишируу тилекле сыйдан этген, хыйласыз, жумушакь ауазы бу кыайгылы дунягга сабырлык келтиреди. Эки кюлун чилле кесген ына, чорбатча минип, уругун юйиреди. Ол, сыгын отха нартокь гыржын кёмпюп, ийнегин да саупу чыгьады эрттеникге. Сора минеди чорбатча... Кызычыкь сорады: ... – Нек мингенге ары, бийикге, анака? – Кёрмейсе, чиллени мен жерге ийирликме...*

Малкыар поэзияда ай макьямлы назмулары автору, жумушакь ариу тишируу Ахматланы Сафарият бу кюнде юбилейни белгилейди. Ол «Ай макьямы», «Неди бу?», «Аян тауушу» деген китапланы авторуду. Ол көчгючюлюкде Кыргызыстанда Сорджон элде туугьанды, уллу юйорде ёсгөнди. Жазын сабий заманында окууна башлагьанды. Биринчи назмулары уа, юйюрю Азияда тургьанлай, кеси бери келип, КыМКУ-ну филология факультетинде окугьан заманында, 1970-чи жыллада, республиканы газетлеринде бла журналларында басмаланып башлагьанды. Сафариятны поэзиясы суратлау кючю, теренлиги, жюрекке жетиу кючю бла айырмалы болуп, эс бурдургьанды кесине.

Поэти бу поэма китабы энчиди. Мында ол, кесини сабий заманын эсгере, юйюрюно, тийресини юсю бла сагала халкыбызны көчгючюлюкде жашауун, алгга сабий, арта тиширыу сезим бла толу, терен ачыкьлайды. Кыргызы элинде жашайды кызычыкь. Ол, жер юйорени башларында чакыгьан кызыл полленни жьа, жел какькьанда, аламы кызыл чыпаракчыкьлары отха, баугьа, илипингге тошгелерине кыаркьады, колден чыкьган гыржын кибик, кюн жер туюндон алай чыкьгьанына кыуунады: «Нечик игиди бу жерде туугьан!» Алай: «Угьай Сени туугьан жеринг Кавказды, Кавказ!» – деп, башка ауазла аны унамайдыла. Кыйдады ол – таулары Ала-Тоодан бий-

ТОБЕШУ – АЙЫРЫЛУУ
Сыймеклики ариулугу бла ачкылыгы (келе эсе – кыайдан, кете эсе – кыайры?), жангызлык, тансыктык – бары да бардыла Сафариятны назмуларында. Аладыла ёмюрлөдөн бери да поэтеге назму жаздыргьанла. Сезимлени бир торлюсю кюйдюред, башхасы жылытады. Кыайсына тобегенинги уа алдан билген кыайда, аны кеттени, келгени да акьылгга сыйындады сора? – Кыатышмайса нек эсе да оюннга, ...Бош жилияса, бош жилияса тоюмда! – Жюрегимде болгьанланы санасам, Той-ононга жылыгьанла жиларла...

Кетгенлеге поэт жарсымаса, шим жарсырыкьды? Тынчылыксыз сыймеклики юсюнден ол «Санга», «Сени көргөн – көрюр тургьан жерин...», «Акьсуусан» деген, башха назмуларында да айтады. **«АМИНАТ»** Сафариятны былай аты лирика поэма-сы сюжет ызылды. Аны баш жигити Аминат Россейде окьуп кыайтхан художикди. Окьучу аны бла биринчи суу боюнда тобешеди. «Ариудан кызы тенглерин жиятхан кызы», жар башында тохтап, чачын тарады. Лирика жигитни ачыкьлыгына, тазалыгына ийнандыра, назмучу аны көп торлю болуплагга салады. Бир кесе авторбуса кызыланы бирини анасы минеди, ауур южюк бла. – Уялтаса мени, нек кийиним чыкьдынг? – деп, аямал тенгим кытурду, Анасы, элгенип, кызындан ташагга Жарыгьанг кыолларын букьтурду. Аминат тенгине урушайды. Былайда кимни не тутханын ангыларгга боллукьду. Аны анасы танг атаргга уятханды, ийнек сауаргга, тизгин жияргга, тылы ийлеп, гыржын биширирге, эше, тиге юйретгенди. – Мен билеме, биле, бар эди аманы Хар айдан бир жыйрыкь тигерге амагы.

жашау чюйресин айландырса... Аны анга сыйгени Нюзор көрпозтеди. **КЫАЛМ КЫАРЫНДАШЛЫК** Сафариятны Кыайсынгга аталган назмуу энчи белгилеп айтырча жиялу эсгермеди. Улуу поэте дунядан кетселе, аламы эсгеруе жашаууну бир кесеге болуп кыалады. Бир оюм а алдаусузу: хар жашагьан адамны жолуну, аллы болгьаныча, ахыры да болады. Анга этер онг жокьду. *Елгенде, эл-эл, эл-эл, жиялап, жетдиле эшиттене: Таулуусу, черкеси, орусусу. Бери – кел, бери – кет, барысы да сени ашыра, – Кюн баргьанча, барып турдула Эрттенден – ашхамгга... Поэт тишируу кыалам кыарындашына, устазына жиялайды. Аны бла бирге алам да. Көп торлю жашайды адам. Тынч, ырач, желча – кыанатлы, аязча – сериюну, жаунча – татлы, кюнча – жылы, жулдуча – жарыкь, көкте берилп. Кыайсынгга. Кыайсыны бла авторну ушакьларына башха ауазла кыошуладыла. Кыошулмай а, хар таууну юйюнде кюнге бир ненча кере аты сагьанылгьан Кыайсыны юсюнден айтханда! Акь кеме жюзюп келеди долайда. Юсюнде уа – замансыз жоюлган поэте – Кязим, Порка, Мусса Джалиль...*

АХМАТЛАНЫ Сафарият

Болалмайма сенсиз

Учуп, учуп, жулдуну жеталмайма, Жангыз кьалдым бу дуняда, тенгсиз. Не десенг да – сенсиз мен туралмайма, Не десенг да – болалмайма сенсиз.

Уппа этип, көзлериңе кыарайма, Чайкалады ичлеринде тенгиз, Бу дуняда сени ючюн жашайма – Жауум кьалсын бу дуняда сенсиз.

Мен да сени кюерик жулдунгьам, О, сен манга эс тапдыргьан жауун Болган эдинг. Будаюу орган кюзом да... Кюйдюм. Кюндөн болур эди жанынг.

Анама

Унутхана, анам, не сейир?! Арбазда алма терек чагьады, Чачынгамы, чачынга сени Ол жыл сайын, хар жыл сайын агады.

Элесем сени кыартлыгынгы, Мен кеси жашлыгыма жиялайма, Кылундан алып тарагынгы, Чачынгы, ачкымайын, тарайма.

Мен, кызгын будайланы жырнып, Кылула гокка хансла жыйып,

Алынга, сабий болуп, чабама – Юсюнге поллеринги чачама.

Бийикден жулдус алама деп, Шинтикге минип, ёрге кыарайма, Узунчан кызычыкь болама деп, Жаууннга жалан бошлай чыгьама.

Сен эттен ариу алгышладан Мен кыруу тойюл – көкте жетеме. Солурга ауур сагышладан Акьтерек ичлерине кетеме.

Сен да жаш боласа жангыдан... Кёзюме кыарп, анам коледди. Кезиусоз апыргьан чачындан Алма чакьган татлы ийис келеди.

Кыарт кыойчуну жыры

Кыргызы элде кыарт соруоучу жашай эди, Көкден энген файгьамбаргга ушай эди. Тоймай – кыарп турур эдинг сыфатына – Ол жашына ушай эди Алпатыны: Тешпей эди акь башыгынг, кыара тонун, Кюте эди кыой соруоучу Ала-Тоону Башы – көм-көм жайлыкылада – Кыой Ызгга Жайгьан кибик, жайып, тарта сыбызгы... Бети аны жарыкь эди – толган айлай, Тас этмеди туманлада кыойларын... Ашамдады кыойларыны этерин,

бирерге да айтхан эди Нальчикден келген тамата анга, уруш бошалса. Арта уа Саид тую кёрдо – көчгючюлюкю белгисин.

Бирде кышда, эчкилени ачдан ёлтюр-мейме деп, аллына этип, чыкьгьан эди Саид. Эчкиле, мюйюзерли бла бутакьланы кыагып, ууакь чыкькьаны кемире тургьанлай, кыуш тогоча бир кыар жауп башлады да, жерге көкмөй, хауда тохтап, төтөрөк акь болуп кыалды. – Кыар кыабьргга кирдим! Ичи кыарангы! Энди мен былай бошунамы жоюлуп кыалам...

Ол эчкичи эди...

Азияда угьай, эртте Кавказда. «Бек кулакны жашы», аз сёлөшгөн, көп ишленген, аманлыкында, харамлыкында халпарсыз, эчки боюнун тартагьан адам. Ара мюлкю сакьлагьаны ючюн, Ленинни орденин

Олсагьатда кыайдан эсе да жер эчки соруоучу, кыарны туюю бла жол салып, соруоучюно жаны бла ётуп төберида да, Саид кеси, соруоучу да аны ызындан кыошча көлдиле. Эчкиле ол кюн Саидни жанын сакьлагьандыла да, ол тарталмайды эчки боюнун. Андан сора да көпдоле поэмада Саидни сейир харалары: юй меси да, алмосту да бар алада... – Атам, сен не тилейсе Аллахдан? – Дунягга ырахатлыкь, тынчылыкь, Саулыкь ахлугьа, жуукькыла, Сабийлеге, келгилеге – узакь ёмюр, Бир кишини да кыоймайма жокьламай тилегимде. * * *

«Кюн жауун» деген поэмада жазыучуну жашауунда бек багьалы, эсинде кыалган адамла суратландыла. Поэтни фахмусу онг берип, окуучугга да жуукькыла ала, сыйдоомлюдоле.

Поэтни «Аян тауушу» деген китабына кирген «Иажал» поэмада автор гюнякьланы бла сыйлы затланы араларында чек салынмагьанына жарсылды. **МУСУКАЛАНЫ Сакинат.**

Нальчик сахарны кардиология больницасына келтирилгенде энди манга боллук болганды деп, юйдегилерим, эгечлерим, жуукларым да жияууу этип бошагъан эдиле. Мени бери къалай, не бла келтиргенлерин билмей эдим. Бир сёз бла айтханда, ёлгенча эдим. Больницада врачла не этгенлерин, мени жашаууа къайтары ючюн къаллай бир заман къоратханларын билмейме. Кёлзлерими ачханда, ундургууму тегерегин акъ халатлы адамла басып тура эдиле. Иги эс жыйып къарайма. Манга не болганды, бери къалай тошгенме, деп сорам.

«Сен къайгы этме, тыншык жатып тур, кеп сёлешме, кымылдагъан да этме, - дейдиле. - Битеу сорууларынга жууапны артдаракъ, игирек болсанг табарса». Больницаны реанимация бёлюмюнде алты кюн жатханма. Аллай бир кюнню ичинде врачла манга жангыдан жан салыр ючюн кюрешгендиле. Палатада башха саусузагъа да тюз алай къарай эдиле.

Бир кесекден а къатыма малкъарлы кызы келип, мени бла ариу-ариу сёлешип, къалай, къачан аругъанымы сорду. Кюч-къарыу ала башладым. Игирек болгъанымдан сора бу палатагъа кечюрген эдиле. Реанимация бёлюмде жюрегиме бакъгъан врачла бери терк-терк келип, саулугъууму сормай, жюрегим ишлегенине тынгыламай кетмейдиле. Башда да бир айтханма, кыру манга болмайды алай, башха аругъанлагъа да тюз алай иги къарайдыла, кимге да къолларын келгенден эсе артыкъ этедиле десем, ётюрюк айтмам.

Бек уллу хурметни, ыспасына уа Мызыланы Заремагъа берлик эдим. Мени бу жол жашаууа ол бла Вадим Бицуев къайтаргандыла. Аланы огурлу къолларыны жылууун, ариу тилликлерин, жюрек халаллыкларын мен, юйдегилерим да унутурук тойюлбюз. Зареманы адамлык шартларын айтп ангылталлык тойюлме. Дуня башында не

Ыспас

Ариу сёз, къайгырыу да дармандыла

Бу жол Холаланы Магомат бла телефонден сора жолгъа атланганма. Тукъум кыарындашымы эм аны бла бирге больницада жатхан саусузаланы врачлагъа ыспас сёлзлеринде кыралганды бу материалны асламысы да.

ахшылык бар эсе да, атасы кызына къаллай насыпны сюе эсе да, мен да анга аны сюеме.

Тыш кыралдан келген бир къабартылы кыйын ауруп реанимация бёлюмге тошеди. Жашлары бир бири ызындан кыатында туруп, аталарына да кёз-къулакъ бола, врачлары бла аталарыны арасында тилманчылык этедиле. Бир кюн жашлары кечигип къаладыла. Зарема келе келип аны бла тыш кыраллы тилде сёлешип, башлагъанлай, ол адамны кёлю толуп, кёлзлеринден жылмакълары агып башлайдыла. Арта белгили болгъаныча, Зарема Алиевна медицина институтда аны жашы бла окъугъанды. Аланы тиллерин да андан юйренип билгенди. Энди мени жюрегим иги боллукъду, мен аягы юсюме турлугъума сёз да жокъду деп, кеси айтхан эди ол адам.

Экибиз да коридорда олтуруп ушакъ эте тургъан заманыбызда, кыатыбызгъа ауруп жатхандан бири Иван Ткаченко жуукълашады. «Иван, редакциядан келгенди, мени тилегим бла, кел сен да олтур. Мында къаллай огурлу врачлар ишлегенлерини юсюнден айттайыкъ», - дейди Магомат.

«Хау, мени атымдан да, онг бар эсе, бу бёлюмде ишлеген врачлагъа, медсестралагъа, бютюнда бек а Роза Шогеновагъа ыспас этеригизни тилерик эдим», - дейди жангы сёз негерим да.

Ол кюн мен кеп башха аругъанла бла, аланы жуукълары бла да ушакъ этген эдим. Газетден келгеними билгенле, аны юсюнден халалары болмагъанла да мында ишлеген врачлары битеуине да жюрек ыразылыкларын къайтарып-къайтарып билдире эдиле.

Бёлюмю таматасыны кыулугъун толтургъан Марина Канлова больницада ишлегени он жылдан атлагъанды. Марина алыкъа жашды, алай медицинадан билими, практикасы бла да сынамлы врачладан арта къалмайды. Бёлюмю врачларыны хар бирини да энчи, бийик билимлери барды. Аланы асламысы Москваны, Дондагы Ростовну, Саратовну, Киевни эмда башха шахарлары бийик окуу юйлерин бошاپ чыкъгандыла.

Не жашырылыкъ барды, хар замандача, шёндю да больницагъа жатдыгъ эсе, дарманларын асламысын кесинг

сатып аласа. Коммерция тюкенледе, аптекалада болгъанларыны багъалары уа гитче тойюлдуле. Болса да мында ишлеген врачлары къайсысы да дарманланы кесинг келтир - деп бир аругъаннга да айтмайды.

«Мени кёлумда дарманым неда бир керекли препаратым болмаса, аругъанны кыатына барыргъа къоркъгъан этеме. Аны кёзюне къалай къарайым - дейди Марина Магомедовна. Коллективни юсюнден мен айтырыкъ: бир бирни бек анылагъан адамладыла. Биз сёз бла, иш бла да бир-бирибизге болушмай къыймайбыз. Сора алгъынны СССР-ни республикаларында медицина институтлада, аспирантурада биргебизге окъугъан кеп тенгерибиз жашайдыла. Ала бла да байламлыкълар жюрютебиз-дейди андан ары ушагъыбызда бёлюмю таматасы.

Мындагы врачлары багъуу амалларыны юсюнден кеп тюрюлю ахшы халар жюрюйдю: ала сёлзери бла багъадыла деп бирле, кёллары алтындыла деп бирсиле. Хау, ол алайда болур, алай, мени акылыма кере уа бек бирне жюрек халаллыкълары, ишлерине жууаплы къарай билиудю. Аругъан адамгъа ариу сёзю, жюрек къайгырылуукълару да уллу магъанасы болгъанын а айтыр кереклиси жокъ сунама.

Мында жюреклерине бакъдыргъанларын андан сора Нальчикни санаторийлеринден биринде бир ай хакъсыз солурга, жюреклерине андан ары къаратыргъа ашырадыла. Арта да ол аругъанлагъа кёз-къулакъ болгъанлай турадыла.

Ол кюн мен дагъыда реанимация бёлюмде жатхан башха саусузагъа да тюбер амал тапхан эдим. Аланы араларын да урунуу ветеранлары, кеп жылланы эл мюлке, заводлада ишлегенди да бар эдиле. Аругъан адамлары аланы кыйын болумладан кытаргъанлагъа ыспас сёлзлерин сизге билдире, мен да аланы алгъышларына къошулурга сюеме.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Бушуу

САВКУЕВА Асият Владимировна

Къабарты-Малкъарны маданиятына уллу бушуу сынар-гъа тошгенди. Жашаууу 56 жылдында республикада аты айтылгъан суратчы Асият Владимировна Савкуева дуниясын алышханды.

Асият Владимировна Къазахстанда туугъанды, бир къауум заманны анда жашагъанды, ызы бла Къабарты-Малкъаргъа кечгенди. Аны экономист билими болгъанды, алай сурат ишлеу бла уа сабилгилден бери кюрешген эди. Ол кыумачдан сейир чыгъармала жарашдыргъанды. Чыгъармачылыкълары аллегориялыды, эсе болмагъан метафоралардан толду.

Асият Савкуеваны ишлери аны коллегаларына эм къаруучулагъа керти да жангы ызылы

музейини Шимал-Кавказ бёлюмюнде кыралгандыла, ишлери Санкт-Петербургда бардыргъан Художестволу къумач согуу халкъла аралы фестивалда да кёрюзюлгендиле.

Огурлу, фахмулу эм къайгырылу инсанни юсюнден жарыкъ эсгерилеу Къабарты-Малкъарда жашагъанлары жюреклеринде ёмюрлеге сакъланырыкъдыла. Уллу бушуу этип, юйюрюне, жуукъларына къайгы сёз берибиз.

КЪМР-ни Маданият министрствосу,
КЪМР-ни Художниклери союзу,
КЪМР-ни Архитекторлары союзу.

СЛЕДСТВИЕ УПРАВЛЕНИЕ

Саулугъуна ауур заран салгъанды

РФ-ни Следствие комитетини Май района бёлюмюне кыулукълары районну акылылыкълар болмагъан инсанна ачылгъан уголовный ишни тинтип бошагъандыла. 16-жыллыкъ жаш билип адамны саулугъуна ауур заран салгъаны, аны хатасындан инсан саулугъуна этгени

ючюн терсленеди (РФ-ни УК-сыны 111-чи статьясыны 1-чи кесеге).

Быйыл 3 январьда жаш адам эсирип бир абадан тишируну юйюню аллы бла бара болгъанды. Ыннаны кёрюп болмай, ол мекамны терезелерине ташла атып башлагъанды. Амма тышына

чыкъганды. Жаш ол анга къажуу туралмазлыгын анылап, жумдуругъу бла башчына бир ненча кере уруп жерге аудургъанды. Ызы бла бузукъу амманни аяклары, кёллары бла тойгенди.

Уголовный иш сюдюно къарауна берилгенди.

ПРОКУРАТУРА

Жалгъан кыагытларын баямлагъандыла

РФ-ни Баш прокуроруну орунбасары Андрей Кикоть кредит организациядан бирини алгъынны башчысына ачылгъан уголовный ишни кыалып кёргенди. Банкир жалгъан финанс документле бла отчётла хазырагъанына ишлекл барды. Аны юсюнде РФ-ни Баш прокуратурасыны Шимал-Кавказ эм Юг федерал округлада управленениясы прокурору Елена Усачёва билдиргенди.

КЪМР-де банкнадан бирини онуючу РФ-ни УК-сыны

172.1-чи статьясына бузукълукъ этгенине ишлекл барды. Башха айтханда, ол жалгъан документле бла отчётла хазырагъанына ишлекл барды.

Следствие тохташдыргъаныча, былтыр банкны алгъынны чемпионаты Россейни Банкындан кредит борч жыйылгъаны юсюнден шартланы букъдургъанды. Аны ючюн а къошакъ резерв кыурагъа тошгенди - 48 миллион сом. Алай бла уа банкны кесини ахчасыны

ёлчеми азайтылганды. Андан ары да организациягъа башчылыкъ этер мурат бла ол автоматизацияланган банк системагъа эмда бухгалтер документлеге тюзетиуле кийргенди. Алай бла банкны финанс болуму иги болгъанын кёрюзюрге кюрешгенди.

Уголовный иш Прохладнаны сюдюно къарауна берилгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырагъанды.

Хунерлик

«Кёлунгъа бла этгенге жюрек жылыуунгъу къошсанг, ол башхагъа къууандырады»

Оракъланы Алимни кызы Мариям Прохладна районда Учební посёлкада ёсгенди. Сурат ишлеу бла сабилгилден кюрешеди. Школну бошагъандан сора дизайн лицейге да аны ючюн киргенди. Анда окуй тургъанлай, аны Къабарты-Малкъар кырал университетде декоративно-прикладной искусстволаны ювелирле хазырагъан факультетине чакъырдыла. Алай анда эки жыл окъугъандан сора таулу

кызы, бояула бла ишлерге сюйюп, Къабарты-Малкъар кырал университетде декоративно-прикладной искусстволаны ювелирле хазырагъан факультетине чакъырдыла. Анда кёрюмюге суратларын да салганды.

ни ариулуугъуна бир кесекчигин суратлада къалдыралсанг, ол да дуня айбатлыкълары бир гитче къошумчулукъду.

«Бёрюлени суратларын уста ишлегенсе. Аны «Алтын кёлда» кёрюмюге къарагъанла барысы да белгилгендиле. Ол кеси да жаулу бояула бла ишленмегени кёрюнюп турады.

«Чыгъармачылыкъ иш бла кюрешген бек сейирди. Кёлунгъа бла этген затха жюрек жылыуунгъа къошсанг, ол башха тюрюлю къууандырады, - дейди Мариям бирге ушакъ этгенде.

«Бегирег а не затланы суратларгъа сюесе?»
«Баям, табийгъатны. Кыдурет-

Графика сурат не бла этилгенди? - Кёмюр бла. Аллай карандашла бардыла. Аланы хайырланганда, керексиз тамгъа аз тошеди къагъытха. Бу суратны Миллет

музейге кёрюмюге да айыргъан эдиле устазларым.

«Атны уа бояула бла ишлегенсе. Андан арлакъда уа уллу от жанады, ол нени белгисиди мында?»

«Жашаууна бла ёлюмюне. От жылыуу келтиредди, кюйдюрюрге да болады. Биринчи мен былайда кюнню ишлерге сюе эдим, артада уа отну суратын салгъанма. Аны магъанасы теренди.

«Суратны ишлеп башлардан алгъа ол къаллай магъананы тутарыгыны юсюнден сагъыш эте болурса?»

«Сёзсюз, алай бир-бирде гитче затчыкъла окуна магъанасын тюрлендирип къорыргъа боладыла.

«Мен билгенликден, эки жылны ичинде тишируула, эр кишиле да жюрюткен омакъ затла: алтындан сынжыра, жюзюкле, билезикле, дагъыда алагъа ушакъ затла этерге юйренгенсе. Ол бусагъатдагы жашауда бютюн хайырлы тойюлню эди?»

«Ол да сейирди, алай мен темир ишден эсе сурат этюню бек жаратама, ол жюрегиме бютюн уллу ырахатлыкъ береди. Ким

биледи, жашай баргъан дуняда аны бла да кюреширге болурма.

«Бу фахму санга къайдан келгенди? Юйюрге сенден сора сурат салуу бла кюрешген адам болгъанмыды?»

«Атам агъач устады, кыыл къобузда согъады, жырайла да биледи, атам а бухгалтерге окъугъанды, бусагъатда посёлкада почтаны таматасыды. Атамы киши да кюретмегенди, алай ол аламан суратла ишлеучю эди. Эгечим психологду, аны юрист билими да барды. Къарындашым атланы бек сюеди, мал дохтурду, атны суратын да мен анга жазгъанма, аны къууандырама деп.

«Сабилеге деп жазылгъан, алынган, этилген затла энчи фахму, усталыкъларыны излейдиле, гитчикилеге деп чыгъармачы журналда ишлеген кыйынмыды?»

«Кыйынды деп айтмам, алай жууаплыды. Манга уа илхам береди.

«Мариям, сен дагъыда юристспуденциядан бийик билим агъанса, ол а санга неге керекди?»

«Не заманда да, бусагъатда уа бютюнда, ким да законланы

дурус билирге керекди. Мени жашауумда да ол артыкъ болмаз деп, алай ойлайма. Андан сора да, атабыз, анабыз да бизни билимли болурубозу асыры сюйгенден, къайда окуйбуз десек да, угъай демегендиле, болушхан болмаса. Кыйналса да: «Ол санга керек тойюлню», - деп, бирибизни да тыймагъандыла.

«Алтын кёл» фестивалда сен жыйырмагъа жуукъ сураттынгы къараучулагъа туура этгенсе. Ала барысы да не жаны бла да аламан эдиле. Аладан башха уа бармыдыла. Сен аланы сатханмы этесе, саугъагъа бересе этесе кесинге сакъланып тураса?»

«Дагъыда бардыла, кепдюле. Сатып, бир уллу байгыгъайым деген акылдан кендеме. Саугъагъа да беруичюме. Жоралап ишлегенлерими иелерине тапдыруучума. Тукъум тамгъланы да хазырайма. Ким сюйсе да сатып алады. Мен окуй кетген художестволу школда бюгюн да тагъылыпды бир талай суратым.

Устазым Ольга Владимировна Королёвагъа бек ыразыма. Юйретгенден сора да, ол бизни аллай кёрмючле кыурау бла ёктемлендире турганды. Бусагъатда ол Москвадады, узакъда болгъанына да къарамай, телефон бла сёлешип, халарымы биледи. Кесим да сорлугъум болса, анга сёлешеме.

«Мындан ары умутларынгы юсюнден да айтсанг эди, жашырынлыкъ тойюл эсе?»

«Излеудеме. Дагъыда кесими энчи кёрмючюню хазырайла турама. Бек уллу муратым а Къайсыны назмуларына иллюстрацияла ишлеп, энчи китап чыгъарыргъады.

ДАЛХАБЛАНЫ Марзият. Суратланы автор алгъанды.

Уллу турнирде - ахшы жетишимле

Кеп болмай Волгоград шахарда дзюдодан «А» класда Е.А. Погорелов атлы Россейни чемпионаты болгъанды. Анга къараллы 11 регионундан 150 спортчу къатышханды. Ол санда бизни жерлешерибиз да.

Эришулени эсеплериниз кере, бизни гёжеслериниз беш майдал къытхандыла. Алай бла 81 эм 90 килограмм ауурлукъда бирин-

чи жерге Балаланы Мажит бла Мырзабекланы Илиас чыкъгандыла. Байсыланы Таулан экинчи болгъанды. Алихан Балкисов эм Астемир Абазов а ючюнчо жерле бла саугъалангандыла. Жашланы ючюсю да 81 килограмм ауурлукъда сермешгендиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Бипариу

Театр сезон ачылады

Къулилананы Къайсын атлы Малкъар кырал драма театр 85-чи юбилей театр сезонун ачады.

24 сентябрьде - «Къар юзюлген» Т. Джюдженогълуну пьесасына кере
30 сентябрьде - «Антигона» Ж. Ануйну пьесасына кере

10 октябрьде - «Киеулюк» Жантууланы Иссаны пьесасына кере

Спектакъланы башлануу заманлары - **19:00 сагъат**
17 октябрьде - «Шамал къала» Маммеланы Ибрагимни пьесасына кере

Спектакълны башлануу заманы - **12:00 сагъат**
Телефона: **8(8662) 40-90-58; 8- 928 720-87-05.**

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Назжабат
(баш редакторну орунбасары),
ТОКЪДУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зуухра,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныи - **42-63-01.**
Баш редакторну орунбасарлары - **42-38-21, 40-04-82.**
Жууаплы секретарь - **42-66-85.**
Секретариат - **40-93-62.** Корректорла - **42-63-52.**

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:
Политика эм право - **42-24-02, 42-67-68.**
Экономика - **42-66-73.**
Культура - **42-66-76.**
Социал ишле - **42-75-82, 40-59-18.**
Курортла, туризм эм спорт - **40-39-93, 42-66-71.**
Окыучула бла байламлыкълар жюрютоу эм жазылыу - **42-37-94.**
Энчи корреспондент - **42-68-72.**
Операторла - **40-28-49, 42-39-65.**

Редакция авторла бла кыагыт жюрютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала арта къайтарылмайдыла.

Газетде басылган материаллада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишимге боллукълудула. Алай айтылгъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законна тийишликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.

Редакция авторладан **400** газет тизгинден (машинак бла жазылган 5-6 бет) кёмю алмайды.

Газет Связны, информация технологиялары эмда асламы коммуникациялары ишлери жаны бла федерал надзор къулукуну (Роскомнадзорну) Къабарты-Малкъарда управленениясында **2016** жылда **19** декабрьде регистразия этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893

Газетни басмагъа «КЪМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер служба хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Газетлени иелерине тапдыруу ючюн КЪМР-ни почта связыны федеральный Управлениясы жууаплыды.
Телефона: **76-01-21**

Газетлени розничнагъа сатыу ючюн КЪМР-ни «Роспечать» акционер общество жууаплыды.
Телефон: **42-69-34**

Газет ыйыкъда юч кер чыгъады - геуорге, орта, шабат кюнледе.

Номерге графикте кере 19.00 сагъатда кыю салынады. 20.00 сагъатда кыю салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Курданланы Сулейман - дежурный редактор, Куучукъланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасарлары; Зезаланы Лида (1,2-чи бетле), Тёрпелены Залина (3,4-чо бетле) - корректорла.

Тиражы **1252** экз. Заказ № **2061**
Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСНИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атыл просект, 5
электрон почта: **elbor_50@mail.ru**